

૧૮૮૫

ઓસ્વાહરણનો.

ગાયનરૂપી ઓપેરા.

૧૮૮૫ રચનાર (૦૧૬),

કા. દામોદર રતનસી સોમાણી.

(સર્વ પ્રકારનો હક પ્રસિદ્ધકર્તાએ રાખ્યો છે.)

મુંબઈ;

સુબોધપ્રકાશ છાપખાનામાં છાપ્યું.

સંવત ૧૯૩૯. સને ૧૮૮૩.

કિંમત ૧ આને.

સારી ચાચ, સસતો ભાવ.

ચીનાઈ.

	કિમ્મત રતલના	ર. આં
૧ કુ નંબર ૧	...	૨ ૦
પીકુ " ૨	...	૧ ૮
૧૪૫૫ શેઠ પૌચાંગ	...	૧ ૪
૧૧ ચાચ નંબર ૧	...	૧ ૪
૧૧ ચાચ " ૨	...	૦ ૧૪
૧૧ પૌચાંગ ...	...	૧ ૦
૧૧ ચાચ પીકુ	...	૧ ૦
૧૧ મીકસચર ...	...	૦ ૧૪
૧૧ સેન્ટેડ ચાચ પીકુ	...	૦ ૧૨
૧૧ રેચલ કેસો કોંગો	...	૦ ૧૨
૧૧ ...	...	૦ ૧૨
૧૧ કેસો કોંગો...	...	૦ ૧૦
૧૧ કોંગો ...	...	૦ ૮

હોંકુચાની ચાહે.

કાંચાવેલી ફલોવરી ચાચ પીકુ	...	૧ ૮
કાંચાવેલી એકસ્ટ્રા ફાઇન ચાચ પીકુ	...	૧ ૪
કાંચાવેલી એકસ્ટ્રા ફાઇન પીકુ	...	૧ ૨
ચાચના એન્ડ ઈન્ડિયન બેસ્ટ ફાલીટી દામોદર મીસચર	...	૧ ૨
ચાચ ફેમેલી માસચર	...	૧ ૦
કાંચાવેલી પીકુ સૌચાંગ	...	...
કાંચાવેલી સૌચાંગ	...	...

ઓસ્વાહરણનો ઓપેરા.

પ્રવેશ ૧ લો. (સ્થળ રસ્તો.)

સસીયોસહિત ઓસ્વા ગાતી ગાતી આવે છે.

ઓખાહરણની ઢાલે.

ચાલો ચાલો બેની આજ નંધએ, ભેટ માતા તણી પ્રીતે લઈએ;
અક્ષત ચંદન કુમકુમ લઈને, પાસે માતા તણી પ્રીતે નંધને.
પુજન કરશું આપણુ પુરી પ્રીતે, રીજે ગવરી અતી એવી રીતે;
પછી માતા ચરણુ શીશ નામી, માગું મન ગમતોરે હું સ્વામી.

(જય છે.)

પ્રવેશ ૨ નો. (પાદરમાં માતાનું મંદિર.)

ઓસ્વા સસીઓસહિત પ્રવેશ કરી યથાવિધિ

પાર્વતીનું પુજન કરીને.

ગરબી.

માની લેજો માતાજી પુજન અમારું; કરીને ક્ષમા ચુક બાળનીરે;
પુરણુ પ્રીતે માતા જન્યવાં આવ્યા, વર દઈ દુખડાં ટાળોનીરે.

પાર્વતી—કોઈ ચઢાવે ધનુષપાણ—(એ રાહ.)

માગી લે તું પુત્રી મારી હોય આશ તારી,
આપીને ધન્યજીત દ્વણ દઉ તને હું તારી.

ઓસ્વા—**હારી.**

નાં માથું સહાય તારી ઈચ્છા છે રે ને મારી—મા.
 આપ મને તુ રૂપે અતી સુંદર, સ્વામી રૂડો ધૈર્ય ધારી,
 એટલી અરજ આજ પુરી કરીને, જાઉં આપ બલહારી;
 દીકરી છઉં હું તમારી.—મા માથું.

પાર્વતી—**મરખી.**

મળશે મળશે મળશે રે, પુત્રી સ્વામી સુશોભિત મળશે,
 વૈશાક શુદ્ધ દ્વાદશીને દીવશે, સ્વમાવીશે તને કળશેરે.—પુ.

ઘઘી સાથે— સાખી મરાઠી ચાલતી.

અમપર આજે કૃપા કરીને કર્યા અતુલ ઉપકારી,
 હવે માત જાવા નીજધામે રજા માગીએ તારી. (જાય છે.)

મવેશ ૩ જા. (શહેરનો રસ્તો.)

(બાણાસુર કૌભાંડ સાથે આવે છે.)

બાણાસુર—**ઘેત,**

બશ બશ ઓખાને કરવી જોશે કંદ, એ વાતમાં છે મારી હાનીનો બેદ;
 માગ્યોછે ગવરીપાસે તેણે ને વર, તેજ વરથી બ્યારે મારા છેદવાના કર.
 ત્યારે શું કામનું એ પુત્રીનું લગન, કે કોથી ઉપજે તેમાં પીતાને વીધન

માટે સાગર તીરે કરી ઓકાન્ત વાસ,
 તેમાં જઈ કરાવો સત્વર ઓખાનો નિવાસ;

કૌભાંડ—બહુ સારું મહારાજ જેવો આપનો વીચાર.

તેમજ હું જઈને કરું સરવે તઈયાર.

પ્રવેશ ૪ થો. (ઝાખાનો મેહલ.)

(એકલી કાચઉપર સુતેલી ગાય છે.)

ઓસ્તા—

રાગ ગજલ.

અરી તાત તું થઈને અરે, પીઉ સંગતે ન મેલાવે કાં;
કામ અમીથીરે બળી જતાં, પ્રભુ મુજને કોન બચાવે કાં. અરી.
સમાન સર્ઈઅર મુજતણી, દેખી આવતા પતી નીજ લણી;
ખેંચે કોર કટાક્ષે ઘુંઘટ તણી, તેવા દીન પ્રભુ તે ન આપ્યા કાં. અરી.
શણુગાર સજીને સંચરે, ફેરા ચોરીના પીયુ સંગ ફરે;
આનંદથી પીયુને મળે, તેવા ભાગ્ય ભારા થયા ન કાં. અરી.
પક્વાન તરેહ તરેહના કરે, અતી આદરે પીયુને ધરે;
પંખો સમક્ષ રહી કરે, તેવું સુખ મુજને મળે ન કાં. અરી.
અમી પ્રેહની થાય છે, જેમાં જોબનયું રે તપાય છે;
રોમ રોમ વેદના થાય છે, તોય પ્રાણુ પાપી ન જાય કાં. અરી.
(ગાતાં ગાતાં સુધ જાય છે.)

(અનીરૂઢવિશેનું સ્વપનું આવવાથી એકાએક જાગીને.

ઓસ્તા—

રાગ ઈન્દ્રસભા.

આવો આવો આવો પીઉ, મુજને કરો શાંત;
ખીડી મારે રીસ કરીને. ક્યાં ગયા એકાંત.
એવું જાણ્યું હોત તે। પ્રથમ કેહેત નહી નાપ;
પરમ પ્રીય મુજ પતી સંતાઇ ગયા કયાય.
સંતાયા ત્યાં કેમ પીઉ, આવો જલદી બહાર;
ખી મરું હું એકલી, નહી લગાડો વાર.

મશ્કરી મન તમ તણે, જીવ મારો જાય;
કૃપા કરી મુજ ઉપરે, દાસીની કરો સહાય.
હાંશી છે મન તમ તણે, થાય મને બહુ હાણ,
દર્શણ નહીં દોળે તમે તો, કાડીશ મારા પ્રાણ.

(ચિત્રલેહા દાખલ થાય છે.)

ચિત્રલેહા—અરે લાલદેવ ઈસતરફ જલદ આ. (એ રાગ)

અરે બાઈ તું કેમ થઈ વ્યાકુળી,
શુધ ખુશ શરીરની તું ગઈ ક્યાં ભુલી;
ન સમજાય એવું લવે છે તું શું,
એકાએક બેની તુજને આ શું થયું.

ઓસ્વા—

લલીત.

અરર હાયરે પ્રાણ જાયરે, સુખ સદા ગયું અરર હાયરે.
કર્મ કુટીયું શું અરે થયું, સ્વમામાંય તો સર્વરે ગયું;
બેની વાત હું કહું છું વરણી, સ્વમા માંય તો હુંજ પરણી,
તેનાજ કંઠમાં નાખી હાયરે, બીડીને માટે રીશાણા નાથરે;
રીશ તો કરી કોધાંધ તે થયા, બેની મારી એ ક્યાંયરે ગયા.

રાગ ઈન્દ્રસભા.

સાંભળ વાત બેની કહું. સ્વમુ આવ્યું આજ;
સ્વામી મુજને તો મળ્યો, જોખનવંત મહારાજ.
પરણી સાથે તેહની, હું રાખી પુરણ પ્રેમ;
બીડી ન ખાધી મુખતણી, રીશાઈ ગયા એમ.

ચિત્રલેહા— રાગ ઉપર પ્રમાણે.

સ્વામી સ્વામી કરતી સુતી, સ્વપનું આવ્યું તેહ;
 પણ સાચું હું દઉ કરી તો મેળવું તુજને એહ.
 ચિત્ર બતાવું તુજને છે પૃથ્વિના રાજન;
 લાવું છું હું આ ઘડી, દેખાડું તુજ સ્વામીન.

(ચિત્ર લેવા નય છે,)

ઓસ્તા— રાગ પરજની કુમરી.

તારી પ્રીતની લેહ મને લાગી;—એ વાર.
 મ્યાં ગયો પીયું મ્યાં ગઈ ચિત્રલેહા;
 પ્રીતને બદલે શોકમાં પડીયાં.—પ્રીતની.
 શું કરું પીયુ નહીં મ્યાં હવે;
 જીવવું જેમ જળવીનાં મછલીયાં.—પ્રીતની.

(ગાતાં ગાતાં મુઠ્ઠા ખાય છે.)

(હાથમાં છખીઓ લાવી તેને સાવધ કરતા.)

ચિત્રલેહા— રાગ ઇન્દ્રસભા.

યા બેની હાશીયાર હવે, ચિત્ર જોને તું;
 દે બતાવી પીયુ તારો, લાવી આપું હું.
 (એમ કહી એક ચિત્ર ઓખાને આપે છે.)

ઓસ્તા— રાગ ઉપર પ્રમાણે.

દીસે છે આ દબડી જેવો, નાણે રાની ભુંડ,
 માથું એનું ઘડા જેવું, હાથ નાણે સુંઠ.
 (એમ કહીને છખી પાછી આપેછે એટલે ચિત્રલેહા ખીજી આપેછે.)

ઓસ્વા— દીસે છે આ કેવો સુંદર, રૂડો આ હોશીયાર;
 આયુધ અંગ સજી કરી, લડવાને છે તૈયાર.
 જોઇ સુંદર સ્વરૂપ એનું, મન સૌનું મોહાય;
 તોય બેની મુજ પીયુ સમ, તે કદી ન થાય.
 (તે ચિત્ર પાછું આપેછે એટલે ચિત્રલેહા અનીરૂઢનું ચિત્ર આપેછે.)
ઓસ્વા— તે જોઈને.

ગરહુમને દીલ સનમકુ દીઆ.—(એ રાગ.)
 અરે મારા પ્યારા પતી તું ગયો તો ક્યાં;
 તું ગયો તો ક્યાં પીયુ, તું ગયો તો ક્યાં;
 મુજને છોડી એકલી હીયાં તું ગયો તો ક્યાં. અરે.
 બીડી માટે રીસ કરીને, છોડી આ જ્યાં;
 દયા ન આવી દીલમાં તારા છોડી જતાં હ્યાં. અરે.
 (એમ કહી છાતી સાથે દાબેછે એટલામાં ચિત્રલેહા દાખલ થાયછે.)

ચિત્રલેહા— રાગ ઉપર પ્રમાણે.
 અરે મારી બેની આ તો ચિત્ર છે હીયાં,
 ચિત્ર છે હીયાં રે બેની, ચિત્ર છે હીયાં;
 પરમ પ્રિયપતી તારો, છે દુવારીકાં—અરે.
 પ્રદુમનનો સુત છે એ તો જલદવ કુલનો રાય;
 બેની આજ્ઞા હોય તારી તો, દાસી લેવા જાય.—અરે.

ઓસ્વા— ગોરી ચલી સાસરે.—(એ રાગ.)
 બેની જલદી આવજો લઈને પીયુ મારા,
 હું ઝુરી ઝુરીને મરીશ વિના તારા.
 બેની ઘડી એકે તુજ વિના અહીંજ જાશે,
 તે મારે મ ન તો વપશોજ જણાશે.

કરું હાથ જોડીને અરજ બેઠની તારી,
અતી યત્ને લાવજો પીયુને સંભાળી.

ચિત્રલેહા—(આગતસ્વાગત કરીને જતાં જતાં.)

રાગ ઈન્દ્રસલા.

અરે મારી બેની તુજને કરું હું પ્રણામ.
પતી તારો લઈ કરીને આવું હું આ ઠામ.

પ્રવેશ ૫ મો. (ગોમતીનો કીનારો.)

કેટલીક સ્ત્રીઓ પાણીના બેડાં લઈ આવીને ગાય છે.

સ્ત્રીઓ—ગરબી. જાની ભુદર રંગ રસીલા—(એ રાગ.)

આવો બેની ગીત ગાઇએ આજ પ્રીતેરે,

ગાર્હએ આનંદ ઉપજે એ રીતે—આવો.

શુભ ઓછવનો દીન આજેરે, તેથી વાજાંત રડા વાજેરે,

દીસે ગગન મંડળ જેમ ગાજે.—આવો.

આપો તાળી અતી ઉમંગેરે, જેથી રાગ ચડે પુર રંગેરે;

તો તો આનંદ માશે ન અંગે.—આવો.

ઓઝ્ઝવ વસંત તણો છે સુંદરે, ખીલ્યાં ફુલ રડાં બાગ અંદરે;

તેથી સુગંધીમય થઇ રહ્યા મંદિર.—આવો.

પુન્ય દ્રવ્યાં છે આપણના પુરવનારે, તેથી જન્મ પામ્યા દારીકામારે;

રડાં દર્શન થાય ગોમતીના.—આવો.

(સ્ત્રીઓ જાય છે, ચિત્રલેહા દાખલ થાય છે.)

ચિત્રલેહા— ઈન્દ્રસલા.

આવી પુગી ગોમતી સુધી જાનું દારકા માંહે;

ચોકી સુદરશન તણી છે કેમ હવે જવાય.

(૧)

ચિત્રલેહા આગળ ચાલવા માંડે છે તેવામાં સુદર્શન ચક્ર એકાએક
તેનું માથું કાપવા જાય છે તેવામાં નારદજી અંતરીક્ષથી
આવીને કહે છે.)

નારદ—

શ્લોક.

સાંભળ સુદર્શન મર્મ એ તણો, ઈચ્છા છે એ ઈશ્વરી;
આવી છે હરણુ કરવા, અનીરધનું જવા દેજે સુખે કરી.
(ચિત્રલેહાને કહે છે.)

રાગ ઇન્દ્રસભા.

લઈ જજે અનીરધને નહી નડે વીરન,
ધમ્મ પુરણુ તુજ થશે એવું છે મુજ વચન.
(નારદ અંતરધ્યાન થઈ જાય છે ચિત્રલેહા જાય છે.)

પ્રવેશ ૬ ઠા. (આખાનો મેહલ.)

ઓસ્તા—

(એકલી ગાય છે.)

બદલ ગયો નેનારે—(એ રાગ.)

રીસાઈ ગયા ખારારે, રીસાઈ ગયા ખારારે;
કેમ જીવાયરે, રીસાઈ ગયા ખારારે.

સાખી—લાગ હોય તો તોડીએરે, પ્રીત ન તોડી જાય;
કાગળ હોય તો વાંચીએરે, કરમ ન વાંચું જાયરે.—રી.

સાખી—કુવો હોય તો તાગીએરે, સમુદ્ર તાગ્યા ન જાય;
ખેતર હોય તો ખેડીએરે, ડુંગર ખેડ્યા ન જાયરે.—રી.

સાખી—પાંખ હોય તો ઉડીએરે, મનુષ્યથી કેમ ઉડાય;
પાસે હોય તો મનાવીએરે, છેટેથી કેમ મનાવાયરે.—રીસાઈ

(ચિત્રલેહા હાથમાં હીડાળો લઇ દાખલ થાય છે.)

ચિત્રલેહા— વલણ.

થા બેની હોશીઆર હવે, થઇ ઇચ્છા પુરણુ તુજ તણી;
જગાડ તુજ સ્વામીને ન રીસાય તે યત્ને કરી.

ઓઝા— (હીડાળા પાસે આવીને.)

રાગ ઇન્દ્રસભા.

એજ મારો અનીરૂઢ છે, પ્રાણ તણો આધાર;
હરી લાવી તું યત્નથી, માનું તારો ઉપકાર.

(અનીરૂઢને જગાડે છે.)

મત ખીછરો સાજન હુમશે.—(એ રાગ.)

પીયુ બોલો હરીને અમથી,—બે વાર.

પ્રીત લાગી છે મારી તમથી.—પીયુ.

એવી શું નિદ્રા આવે પીયુ તમને,

છવ બળે મારો ગમથી.—પીયુ.

અમે વાસી છઇએ હીયાના, તમે દુરના પંથી;

થઇ હોશીયારને ઉઠો જાળવી મળો પ્રીત પરમથી.—પીયુ.

અનીરૂઢ— (જાત યતાં.)

રાગ ઇન્દ્રસભા.

સ્વપ્ન છે કે ખરેખર, નથી જણાતું આ;

મેહલ મારો દીસતો નથી, આવ્યો છું હું ક્યાં;

ધેરથી મારું હરણુ કરી, કોણે કીધો કસેશ,

સ્ત્રીઓ આ કોણ છે, કંઇ દીશે બાળે વેશ,

બોલ વેલી બોલ જલદી, મમં તું ઉઘાડ;

વાર લગાડીશ તું હવે તો, કરીશ તુજને પ્રહાર.

(એમ કહી તરવાર ઉગામે છે.)

ઓસ્તા—પરમ પ્રીય પતી મારા, એવડી શીદને રીશ;

મારવી હોય તો મારો મુજને, આ રહ્યું મારું શીશ.

(એમ કહી મસ્તક ધરે છે.)

ચિત્રલેહા—

રાગ ગઝલ.

એ બાણાસુરની છે બાળા, નામ એનુંજ છે ઓખા,

વરી એ તો તું સ્વપ્નનામાં, હવે છોડીને જશો ક્યાં.

અનીરુધ—મુકાવ્યું ગામને સજન, પીતા એતો છે અસુરજન,

વરં સાથે હું એની કેમ, છઉ જલદવ કુળનો તન.

ઓસ્તા—મરમ જાણું છું હું એના, કુળ કેવા છે જલદવના;

વીચારીનેજ બોલો હીયાં, કેવાં છે કામ પીતામહના.

રીછ મુતાને કુળજ નાર, તે થકી હું નથી ઉતાર;

વાત પ્રદુમનની સંભાર, રાખું છું લાજ હું આ વાર.

(ફરી ઉભે છે.)

અનીરુધ—એવાં શીદને દીઓ મેણાં, રીશ મુજને ચડીતી લાં;

ફરીને થું જીવો છો ત્યાં, આવો જલદી તમે તો લાં.

(એમ કહી તેની પાસે જવા માંડે છે.)

ઓસ્તા—(તેને ભેટીને) બેઠાદ મુજે યાદ હયે.—(એ રાગ.)

જીદાર્થ મને યાદ છે અનીરુધ તમારી,

કદી ન છોડું તમને હવે, રાખુ સંભાળી.—જીદાર્થ.

બેની ચિત્રલેહા તારી, હું છું ઉપકારી;

કેવી રીતે તુજને મુકુ બાઈ વીસારી.—જીદાર્થ.

ચાલો મહેલમાં કરીએ હવે, લમની તૈયારી;
કદી ન છોડું તમને હવે રાખું સંભાળી.

(ગાતાં ગાનાં જાય છે.)

(શીખાઈઓ મહેલની નીચે ચોકી કરતા હતા તેઓ અવાજ
સાંભળીને.)

૧ લો ચોર્તાવાલો— ઘેત.

ઉઠ ભાઈ ઉઠ વેહેલો જલદીથી યા હોશીઆર,
આવે છે અવાજ મુજને માણસનો આ ઠાર.
રહી હોશીઆર ને ચોકી કરજે હીયાં તું,
રાય બાણાસુરને જઈને ચેતાવું છું હું.

(એમ કહી ચોકીવાલો જાય છે તેની સાથે સેનાસહિત કોલાંડ આવે છે.)

કૌમાંડ— (મહેલ તરફ જોઈને.)

ઘેત.

અરે ચોર જંબુક તું સંતાર્ધ પેઠો ક્યાં,
બતાવ તારું જોર નીચે આવીને છાં.
કોણ છે તું જાતનો કોણ તારો તાત;
બચાવ તારો તો થશે જો કહીશ સાચી વાત.

અનીરુધ—જમાઈ બાણાસુર તણો અનીરુધ માઈ નામ;
આયુધ હત જો મુજકને તો પુરત તારી હામ.

કૌમાંડ—જમ તારી વાટ જુવે છે પડી છે તુજમાં ચુક;
સીંહ હોય તો ઉતર નીચે દીસે છે જંબુક.

અનીરુધ—અરે અસુર ચંડાળ તું બકે છે શું એ વાત;
વદ વિચારી વાણી નહી તો થસે તારી ધાત.

દઉ બતાવી પ્રાક્રમ માં થા હવે હોશીઆર;
આ ભોગળે કરી હું પોહોચાડી દર્શ શ જમદાર.
(એમ કહી ભોગળ કાહાડી સૈન્ય વચે પડવા જાય છે.)

ઓચા— (તેને અટકાવીને.)

રાગ ઈન્દ્રસભા.

નહી નહી નહી પીયુ જવા દર્શ નહી;
પ્રથમ મારો મુજને પાછી જાઓ લડવા તહી.

અનીરુધ— જવા દીઓ પ્રીયા મુજને લડવાનું છે મન;
હું ક્ષત્રી થઈને સહન એવાં કેમ કરું વચન.
(આખાનો હાથ લરછોડીને સૈન્યમાં પડી કેટલાકને
મારી નાખે છે તેથી પ્રધાનસહિત કેટલાંક નાશી
જાય છે અને અનીરુધ એકલો ઉભેલો છે.)

ઓચા— (તેને જોઈને.)

નામ જાણેકા ન હયો યાર—(એ રાગ.)
મને તો ખીક લાગે છે પીયુજ તારી;
માટે જલદી આવ દોડી તું આગળ મારી.—મને.
પીતા મારો થયો એવો દુશમન ન થાએ તેવો;
તેથી કહુંછું ખારા તુજને વારી વારી.—મને.

અનીરુધ— ધીરી યાને શીદને ખીલે છે તું પ્રીયા મારી;
વારે જલદી આવશે જદુપતી અમારી—ધીરી.
આવશે સૈન્યા જ્યારે ભારી જલદની હીયા;
જુગનું જોર વધ્યું છે તે એ દેશે ઉતારી.—ધીરી.

પ્રવેશ ૭ મો. (સ્તેતો.)

(બાળાસુરસહિત લશ્કર ગાતું ગાતું જાય છે.)

લશ્કર—ગઝલ. લાલે રૂખેશનમખરા—(એ રાગ.)

ચાલો ચાલો ચાલો આજ, સૌપર જીત મેલવવા કાજ;
જીત મેલવીએ આજને આજ, થાય દુનીયામાં આપણું રાજ.
ખડગ ધનુષ લઘ ઘાઓ હોશીઆર, દુશમનથી લડવા તૈયાર;
મારી કાપીને કરીએ ઠાર, રાજ રેહેસે આપણા સરદાર.—ચાલો.

પ્રવેશ ૮ મો. (ઓખાનું માળીયું)

બાળાસુર— (અનીરૂઢને જોઈને.)

ખેત.

દીસે છે આ કેવો સુંદર સ્વરૂપે જાણે કામ;

લાંછન લાગે કુળને નહીં તો દેત કન્યા દાન.

અનીરૂઢ—કન્યા દાન મળી ચુક્યું શું રાખે અભીમાન;

મળવા કારણ તુજને આવશે હમણા જન.

બાળાસુર—આણસમગ્ન બકેછ શું તું આવ્યો તારો કાળ;

આ એક બાણમાં તુજને કરીશ હાલ બેહાલ.

(એમ કહી બાણ ચઢાવે છે.)

અનીરૂઢ—ખપર નથી તુજને તેથી કરેં છે બકબકાટ;

ગરવ તારો કરું પુરો જોજો મારો હાથ.

(એમ કહી બાળાસુરના લશ્કરમાં કુદી, કેટલાંકનો નાશ

કરેછે, તે જોઈને બાળાસુર નાગપાંશથી બાંધી લેછે.)

ઓસ્તા—આહા પુરી ખીલી ચંદા—(એ રાગ.)

જગતનારે પ્રભુ પ્યારા, સહાય થા દાસને તાર.—જગતનારે.
પડે છે દુખ બહુ ભારી, તેથી તેને લે ઉગારી.—જગતનારે.
નાગપાશેથી છે બાંધ્યાં, હસે દુખતા એના સાંધા.—જગતનારે.
અરે તું વિશ્વપાલણહાર, પૌત્રતારાની લે સંભાળ.—જગતનારે.
(તેવામાં ગરૂપર બેઠેલા શ્રીકૃષ્ણ જાદવસહિત અંતરીક્ષથી આવે છે.)

કૃષ્ણ— (બાણાસુરને કહે છે.)

ધ્યેત,

બાળક સામે યુદ્ધ અરે શું કરે છે પ્રહાર;
લડવું હોય જો તારે તો થા હવે તર્કયાર.

બાણાસુર—પરપુત્રીની ચોરી કરે એવો તુજ કુમાર;
વારવો નહી તેહને પણ ઉલટો લાવ્યો વાર.

કૃષ્ણ— વાર લાવ્યા નથી અમે જન છે નિરધાર;
આવ્યા છઠ્ઠાએ પુત્રવહુને તેડવા આ વાર.

બાણાસુર—જન લઇને ભલે આવ્યા કીધું રડું કાજ;
પેહેરામણીમાં દઉ હું તમને જમપુરીનું રાજ.

(એમ કહી બાણાસુરે માર ચલાવે છે.)

કૃષ્ણ— દુષ્ટ એવા વચન તું બકેય શું આ વાર.

સહન કરવા બાણ મારા થા હવે તર્કયાર.

(એટલું બોલી તરવાર લઇને સૈન્યનો નાશ કરી બાણાસુરના
ચાર હાથ રાખી બાકીના કાપી નાંખે છે તેથી બાણાસુર
મૂઠાં ખાઇ પડે છે અને થોડીવારે હોશીયાર થઈ મહાદે-
વની પ્રાર્થના કરે છે તેવામાં મહાદેવ પ્રવેશ કરે છે.)

મહાદેવ—

(બાણાસુરને.)

બેત,

બેલ વેહેલો દાસ તારં કેમ થયું આવું મુખ,
સંભાર્યો શું કામ મુજને શું છે તારે દુઃખ.

બાણાસુર—અહો બોળા ધશ કરો મુજતણી સંભાળ;

આ અહીરપતીએ આવા કીધા મારા હાલ.

મહાદેવ—(કૃષ્ણને) બોર ખાધા બીલડી તણા એજ તારી જાત.

સરમનાવી તુજને કાપતા મુજ શેવકના હાથ.

(એમ કહી કૃષ્ણ સાથે લડે છે તેવામાં બ્રહ્મા અંત-
રીક્ષથી બંનેની વચે આવી પ્રાર્થના કરે છે.)

બ્રહ્મા—

રાગ કેદારો.

બેઠને—પ્રભુ ક્રોધ સમાવો હાંયરે—નમો નમો.

હું તો હાગુ' બેઠુને પાયરે—નમો. નમો

કૃષ્ણને—છો ત્રીભોવનના તમે તાતરે—નમો નમો.

મહાદેવને—કા આરંભ્યો ઉતપાતરે—નમો નમો.

કૃષ્ણને—કામા બહુ સામાના સંજોગીરે—નમો નમો.

મહાદેવને—ખરે બીલડીના તમે ભોગીરે—નમો નમો.

કૃષ્ણને—એ નિર્દય મામાના મારણરે—નમો નમો.

મહાદેવને—એ સસરાના સંહારણરે—નમો નમો.

કૃષ્ણને—પ્રભુજી ઉતારીએ હવે આપરે—નમો નમો.

મહાદેવને—બોળા ત્રીશુળ મુકીએ આપરે—નમો નમો.

(એમ કહી બંનેના હથીઆર મુકાવી બેટાવે છે બંનેને મળેલ
જેઠ બાણાસુર પાસે જઈ બંનેને નમે છે અને બ્રહ્મા,
શ્રીખા તથા અનીરૂઢનો હસ્તમેળાપ કરાવે છે.)

બાળાસુર— (એક સીપાઈને.) બેત.

સેવક વેહેલો દોડ કળાવંતનીને બોલાવ.

ગાયન એક સુંદર આજની ખુશીમાં ગવરાવ.

(સીપાઈ જઈને કળાવંતનીને તેડી લાવે છે અને તે આવીને.)

કળાવંતની— રામ લાવણી.

છુટીરે દુખથી થઈ સુખણી ઓખાખાઈ આ વાર;

ખરે હાં ઓખાખાઈ આ વાર

સઉપર સહાય થયા કીરતાર,

લગ્ન કરશે ભોળો શંભુ, સાથે કામ કુમાર;

અરે હાં સાથે કામ કુમાર

સઉપર સહાય થયા કીરતાર.

કરે મંડળી હરીશ્ચન્દ્રની અર્જ સઉને આ વાર,

અરે હાં અર્જ સઉને આ વાર,

માને છે સર્વેનો ઉપકાર.

કળાવંતની— રાગ હોરી.

ઓખાને સહાય થાય છે, પ્રભુજી ભલા આ વાર;

દુખડું દબાયુને સુખડું પીલ્યું, જીત પામીને અતે પ્યાર;

શંભુજી સરખા પીતા છે જેતાં, મહીમાનો નહી પાર.—ઓખા.

અહ્યાએ સ્તુતિ કરીને ભેટાવ્યા, ભોળા સાથે વિશ્વાધાર;

બાણાસુરને નિર્ભય યાપી, સજીવ કીધા લડનાર.—ઓખા.

કરે જેડીને કરે છે દામોદર, અરજ સઉને આ વાર;

કરવી ક્ષમા છે પ્રયત્નજ પેહેલું, ભુલ ને ચુક લગાર,—ઓખા.

૩. આ.

... ૦ ૧૦

... ૦ ૧૦

... ૦ ૧૦

વાપરવાની ખાંડ, કાંચી,
ફાવર, કોઠો, મુરબો,
ફન તંબાકુ બરજાઈ, ટર-
ખાત્રી બરબો સસતો બાવે
રી થશે.

૭૯૫૧૮

અંક વાર લઈ

તરેહવાર તરકી તંબાકુની શીખાઈ (કામળની બીડીયો)

શો શો નાં બાકશ નીચે લખેલા બાવે મળશે.

૩. આ.

દીશમીડિવક શીગારેટશ (કા ... ૩ ૦

હેલન ... ૨ ૮

પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ ... ૨ ૦

પીટ્ટરીયા ... ૧ ૮

શુલતાન ... ૧ ૪

દારોઝા ... ૧ ૦

દામોદર રતનશી,

અને હાંડુસ્થાની ચહે વેચનાર.

સે નં. ૨૭, હાંબ.

કાલકાદેવીને રસ્તે મહ

આ ચોપડીએ

सीताहरण नाटक
विरसिंह यादविकाणा

सीताहरण नाटकमान
ओप्पाहरणो गाय

१३३ श्रीमत्संन्यस्त रसाङ्क
१३४ श्रीमत्संन्यस्त रसाङ्क
१३५ श्रीमत्संन्यस्त रसाङ्क

सदेवंत सावर्धीगानो
महालसानो ओपेरा

४० श्रीरीन इरहादनी ओ
 ४१ कामसेन रसिका नाटक
 ४२ पारने अक्षर गाते

સદેવંત સાવલીંગાનો
કરણધેલા, નાટકના ગ

गुलामहारे मुण्डरशा
नारायणुराव पेशवाने।

मुद्रत नाष्टावटमां—म
भावनगरमां—शा.

हस्तावरधी वेयवा
मातादेवी—म

	..	.	...	o			
	...	.	...	o	7	y	
	...	...	...	o	7		
...	...	...	...	o	8.		
...	...	...	...	o	6		
...	...	...	...	o	3		
...	...	...	...	o	2		
...	...	...	...	o	7		
...	...	...	...	o	2		
५६	...	...	...	o	8		

१८७४ वैशाखज्येष्ठ.

સેદજી પોસ્ટવાળાં પાસેથી

ਪ੍ਰਤਿਸ਼ੇਧਨੀ ਦੁਕਾਨੇਥੀ.

१ पाशेलावे मणशे.

ହାତ୍ତାକ୍ତ ରତନଶୀ

૧. ૨૨, મુ'બાઈ.

~~~~~

Abstract

